

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Kosmetolog (229903)

**Specjaliści ochrony zdrowia gdzie indziej
niesklasyfikowani**

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Kosmetolog (229903)

**Specjaliści ochrony zdrowia gdzie indziej
niesklasyfikowani**

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Kosmetolog (229903)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [60]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://pixabay.com/pl/photos/sk%C3%B3ra-dermatologia-szpital-2404156> [dostęp 31.10.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	7
2.7. Zawody pokrewne	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	8
3.1. Zadania zawodowe	8
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Dobieranie procedur zabiegowych	8
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Przeprowadzanie zabiegów kosmetycznych	9
3.4. Kompetencje społeczne.....	11
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	11
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	12
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	12
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	12
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	13
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	14
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	15
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	15
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	16
7. SŁOWNIK POJĘĆ	17
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	17
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	19

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Kosmetolog 229903

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Nie występują nazwy zwyczajowe zawodu.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 2269 Health professionals not elsewhere classified.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie SPO RZL (2006–2007) „Opracowanie i upowszechnianie krajowych standardów kwalifikacji zawodowych”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Ewa Loga-Skarczewska – Salon Usług Kosmetycznych Ewa Loga-Skarczewska, Myślenice.
- Natalia Siuda-Piotrowska – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Dorota Sołdacka – Estetic Studio Kosmetyczne, Gdańsk.
- Magdalena Szymczuk – PBS sp. z o.o., Sopot.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Magdalena Jackman – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Daria Siemińska – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Agnieszka Skowrońska – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Jolanta Religa – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Małgorzata Borowska – Gabinet Kosmetologii Estetycznej Luxis, Gdynia.
- Elżbieta Małek – Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, Radom.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Marzena Glinka – Krajowa Izba Kosmetologii, Warszawa.
- Anna Kamm – Okręgowa Komisja Egzaminacyjna, Gdańsk.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU**2.1. Synteza zawodu**

Kosmetolog planuje i wykonuje zabiegi upiększające, pielęgnacyjne oraz czynności wymagające ścisłej współpracy z lekarzem, związane z poprawą estetyki twarzy i ciała. Może zajmować się również analizą składu kosmetyków.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania**Opis pracy**

Kosmetolog planuje, organizuje i wykonuje specjalistyczne zabiegi z zakresu kosmetologii pielęgnacyjnej, upiększającej i leczniczej w ścisłej współpracy z lekarzami różnych specjalności w zakresie pielęgnacji skóry.

Posiada wiedzę ogólną z zakresu różnych dziedzin: chemii, biochemii, dermatologii, fizjologii, laseroterapii, medycyny estetycznej i innych. Kosmetolog zajmuje się analizą składu środków (preparatów) kosmetycznych⁹ i ich wpływem na poszczególne rodzaje skóry oraz korygowaniem wad i defektów. Może pełnić rolę doradczą lub funkcję specjalisty do kontaktów handlowych z grupą zawodową w zakresie przemysłowego wytwarzania kosmetyków.

Sposoby wykonywania pracy

Praca **kosmetologa** ma zróżnicowany charakter i zależy od ukończonej specjalności oraz zajmowanego stanowiska. Polega ona m.in. na:

- ocenianiu stanu skóry i podejmowaniu decyzji o zastosowaniu w zabiegach odpowiednich preparatów, zgodnie z rozpoznaniem diagnostycznym,
- dobieraniu odpowiedniego rodzaju zabiegu kosmetycznego stosownie do rozpoznanych potrzeb,
- stosowaniu kosmetyków zgodnie z rozpoznaniem,
- wykonywaniu zabiegu z zakresu kosmetologii pielęgnacyjnej, upiększającej i leczniczej,
- wykonywaniu zabiegów trychologicznych¹⁰,
- wykonywaniu zabiegu z zastosowaniem czynników fizykalnych,
- ocenianiu poprawności i estetyki wykonanego zabiegu,
- dokumentowaniu zabiegu (zdjęcia przed zabiegiem i po zabiegu, karta klienta),
- propagowaniu zdrowego i higienicznego trybu życia,
- udzielaniu porad w zakresie pielęgnacji domowej,
- przewidywaniu efektów (zamierzonego i niepożądanego) działania preparatów kosmetycznych oraz poszczególnych ich składników,
- wykonywaniu badań analitycznych oceniających kosmetyk pod względem jego cech fizykochemicznych oraz właściwości użytkowych.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 i 3.3 Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Kosmetolog zazwyczaj pracuje w zamkniętych pomieszczeniach przy urządzeniach przystosowanych do wykonywania specjalistycznych zabiegów pielęgnacyjnych. Podstawowym miejscem pracy jest salon kosmetyczny, który spełnia odpowiednie warunki bezpieczeństwa, ergonomii pracy, sanitarno-epidemiologiczne, estetyki i poziomu obsługi klientów korzystających z usług kosmetyka. Pomieszczenia, gdzie wykonywana jest praca, posiadają zazwyczaj oświetlenie dzienne i sztuczne oraz instalacje klimatyzacyjne (lub wentylacyjne). Wiele zabiegów wymaga wykonywania pracy w pozycji stojącej.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Kosmetolog w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- urządzenia z ultradźwiękami,
- urządzenia do mezoterapii⁵,
- urządzenia do karboksyterapii³,
- urządzenia do hydroterapii²,
- urządzenia do terapii ciśnieniowej,
- urządzenia do kriolipolizy⁴,
- urządzenia do mikrodermabrazji⁶, oxybrazji⁷,
- aparaturę z falą radiową,
- aparaturę do elektroterapii¹,
- urządzenia wielofunkcyjne (do terapii łączonych),
- urządzenia do naświetlań (solaria, lampy lecznicze),
- lasery,
- urządzenia do makijażu permanentnego,
- urządzenia diagnostyczne.

Organizacja pracy

Kosmetolog, w zależności od miejsca pracy i wykonywanych zadań zawodowych, może pracować indywidualnie lub w zespole, w systemie jedno- lub dwuzmianowym, w stałych godzinach pracy. Pracując w zespole, może pracować pod nadzorem, nadzorować pracę innej osoby, zarządzać firmą i kontrolować strategię jej działalności. Ze współpracownikami porozumiewa się głównie w sposób ustny. Ze względu na specyfikę usług czas pracy kosmetyka może się wydłużyć. Szczególnie dotyczy to okresu świątecznego, weekendów.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

W pracy **kosmetologa** najważniejszymi zagrożeniami są m.in.:

- zagrożenia w pracy z urządzeniami laserowymi,
- zakażenia wirusem HIV, a w konsekwencji AIDS,
- zakażenie wirusowym zapaleniem wątroby typu B i C,
- zakażenie chorobami grzybiczymi,
- zwyrodnienia kostno-stawowe kończyn górnych wynikające z monotonii pracy,

- przeciążenia układu ruchu skutkujące długotrwałymi i nawracającymi dolegliwościami układu mięśniowo-szkieletowego.

Pozostałe zagrożenia to:

- alergie spowodowane kontaktem z substancjami drażniącymi,
- skaleczenia ostrymi narzędziami,
- porażenia prądem.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **kosmetolog** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność narządów równowagi;
- sprawność zmysłu dotyku;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- czucie dotykowe,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość wzroku,
- ostrość słuchu,
- rozróżnianie barw,
- zmysł równowagi,
- zręczność rąk i palców;

w kategorii sprawności i zdolności

- podzielność uwagi,
- uzdolnienia manualne,
- zdolność do przestrzegania reguł, przepisów i standardów,
- predyspozycje do postępowania z ludźmi,
- zdolność koncentracji uwagi;

w kategorii cech osobowościowych

- samodzielność,
- samokontrola,
- wychodzenie z własną inicjatywą,
- gotowość do pracy indywidualnej,
- cierpliwość,
- dokładność,
- odporność na dzielnie pod presją czasu,
- tolerancyjność,
- ekspresyjność,
- zainteresowana naukowe,
- gotowość do ustawicznego uczenia się

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Do pracy w zawodzie **kosmetolog** wymagane są: dobry ogólny stan zdrowia, prawidłowy wzrok i właściwe widzenie barw. Pod względem wydatku energetycznego praca w tym zawodzie należy do lekkich.

Do przeciwwskazań uniemożliwiających pracę w zawodzie kosmetolog można zaliczyć:

- nadpobudliwość psychoruchową,
- niestabilność emocjonalną,
- choroby psychiczne,
- alergie na środki chemiczne/kosmetyczne,
- nadmierną potliwość,
- przewlekłe choroby skóry, włosów i paznokci.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **kosmetolog** wymagane jest wykształcenie wyższe zawodowe I stopnia (tytuł licencjata) na kierunku kosmetologia.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Poza wymaganym dyplomem ukończenia studiów wyższych dodatkowymi atutami przy zatrudnieniu **kosmetologa** jest posiadanie świadectwa ukończenia studiów podyplomowych z dziedziny:

- podologia⁸,
- wizaż i stylizacja,
- SPA i odnowa biologiczna,
- dietetyka,
- kosmetologia estetyczna,
- kosmetologia medyczna w praktyce,
- technologia kosmetyków.

Ponadto można rozszerzać swoje kwalifikacje, uzyskując certyfikaty i świadectwa ukończenia specjalistycznych kursów oraz szkoleń.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Kosmetolog ma możliwość rozwoju zawodowego i awansu poprzez:

- kontynuację nauki na 2 letnich studiach uzupełniających w tej samej lub innej oferowanej przez uczelnie specjalizacji,
- uzyskanie stopnia naukowego doktora po ukończeniu 4-letnich studiów doktoranckich (prowadzenie badań klinicznych i obrona pracy doktorskiej),

- pokonywanie kolejnych szczebli kariery w ramach danej instytucji zatrudnienia (do funkcji kierowniczych i zarządzających w firmie).

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **kosmetolog** kompetencje zawodowe uzyskuje się jedynie na drodze formalnej, otrzymując dyplom uczelni potwierdzający ukończenie studiów wyższych (przynajmniej zawodowych – licencjat).

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **kosmetolog** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Specjalista promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej	229102
Specjalista zdrowia publicznego	229104
Fizjoterapeuta	229201
Specjalista do spraw dietetyki	229301

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **kosmetolog** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Planowanie zabiegu kosmetycznego właściwie dobranego do rodzaju i kondycji skóry.
- Z2 Dobieranie i zastosowanie odpowiedniej aparatury oraz środków kosmetycznych przeznaczonych do pielęgnacji skóry.
- Z3 Wykonywanie zabiegów kosmetycznych z uwzględnieniem wskazań i przeciwwskazań.
- Z4 Dobieranie środków kosmetycznych przeznaczonych do pielęgnacji domowej.
- Z5 Ocenianie estetyki i skuteczności wykonanych zabiegów.
- Z6 Prowadzenie dokumentacji związanej z funkcjonowaniem gabinetu.
- Z7 Współpracowanie z lekarzami dermatologii i lekarzami innych specjalności oraz nawiązywanie kontaktów w ramach pracy zawodowej.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Dobieranie procedur zabiegowych

Kompetencja zawodowa Kz1: Dobieranie procedur zabiegowych obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Planowanie zabiegu kosmetycznego właściwie dobranego do rodzaju i kondycji skóry	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady ergonomii w gabinecie kosmetycznym; - Sposoby organizacji stanowiska pracy (w gabinecie kosmetycznym) zgodnie z zasadami BHP, ochrony ppoż.; - Zasady planowania i organizacji pracy własnej;	- Organizować pracę w gabinecie kosmetycznym zgodnie z zasadami ergonomii; - Organizować stanowisko pracy zgodnie z zasadami BHP; - Planować różne typy zabiegów

• Specyfikę zabiegu kosmetycznego w zależności od jego rodzaju; • Terminologię oraz powszechnie używane słownictwo związane z szeroko pojętą kosmetologią; • Zasady rozpoznawania i charakteryzowania rodzaju skóry, odróżniania skóry zdrowej od zmienionej chorobowo; • Zasady przeprowadzania wywiadu z klientem; • Zasady ustalania rodzaju zabiegu w zakresie kosmetologii pielęgnacyjnej, leczniczej i upiększającej zgodnie z etyką zawodową; • Zasady ustalania długoterminowej terapii dostosowanej do rodzaju skóry w zakresie kosmetologii pielęgnacyjnej, leczniczej i upiększającej zgodnie z etyką zawodową; • Zagrożenia zdrowotne wynikające z obecnego stanu zdrowia (samopoczucie, wyniki badań) lub kondycji psychofizycznej, wymagające interwencji lekarza.	kosmetycznych, biorąc pod uwagę rodzaj, typ oraz kondycję skóry; • Przygotowywać schemat zabiegu kosmetycznego; • Posługiwać się odpowiednią terminologią związaną z zabiegami kosmetycznymi; • Określać rodzaj skóry zdrowej i zmienionej chorobowo; • Przeprowadzać prawidłowo wywiad z klientem; • Dostosowywać rodzaj zabiegu do potrzeb klienta; • Przygotowywać harmonogram długoterminowej terapii kosmetycznej dostosowanej do kondycji skóry klienta; • Dokonywać oceny zgłaszanych podczas wywiadu problemów zdrowotnych, wyników badań stanowiących zagrożenia pełnego zdrowia i koniecznych do konsultacji medycznej.
--	--

Z2 Dobieranie i zastosowanie odpowiedniej aparatury oraz środków kosmetycznych przeznaczonych do pielęgnacji skóry

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady funkcjonowania i stosowania aparatury kosmetycznej; • Regulaminy (instrukcje) korzystania z aparatury kosmetycznej; • Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż. i ergonomii w zakresie stosowania aparatury kosmetycznej; • Wpływ substancji aktywnych na skórę, zawartych w środkach kosmetycznych.	• Dobierać właściwą aparaturę kosmetyczną w zależności od specyfiki zaplanowanego zabiegu kosmetycznego; • Kontrolować stan techniczny aparatury wykorzystywanej podczas zabiegów kosmetycznych; • Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż. i ergonomii w zakresie korzystania z aparatury kosmetycznej; • Określać wpływ środków kosmetycznych na skórę; • Odczytywać prawidłowo recepturę środka kosmetycznego i ustalać jego właściwe zastosowanie.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Przeprowadzanie zabiegów kosmetycznych

Kompetencja zawodowa Kz2: Przeprowadzanie zabiegów kosmetycznych obejmuje zestaw zadań zawodowych Z3, Z4, Z5, Z6, Z7, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z3 Wykonywanie zabiegów kosmetycznych z uwzględnieniem wskazań i przeciwwskazań	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Procedury przygotowania klienta do zabiegu; • Zasady oraz kolejność wykonania zabiegu pielęgnacyjnego, upiększającego i leczniczego na twarz i ciało z uwzględnieniem wskazań oraz	• Przygotowywać klienta do zabiegu; • Wykonywać zabieg kosmetyczny na twarz i ciało; • Wykonywać zabieg kosmetyczny zgodnie

przeciwwskazań; • Procedury wykonania zabiegu kosmetycznego zgodnie z zasadami aseptyki, dezynfekcji i sterylizacji, przepisów BHP i ppoż.; • Zasady wykonania zabiegu fizykoterapeutycznego z zachowaniem wskazań i przeciwwskazań; • Zasady określenia kolejności oraz różnych technik masażu twarzy, szyi i dekolту; • Rodzaje czynności przy wykonywaniu masażu twarzy i ciała; • Sposoby opisywania metod i środków stosowanych przy wykonywaniu zabiegów kosmetycznych; • Przyczyny niepożądanych reakcji skóry podczas zabiegu kosmetycznego spowodowane chorobami, zaburzeniami ogólnego stanu zdrowia, o których klient nie wie/nie poinformował, wymagające podjęcia działań medycznych.	z zasadami aseptyki, dezynfekcji i sterylizacji, przepisów BHP i ppoż.; • Przeprowadzać zabieg fizykoterapeutyczny z zachowaniem wskazań i przeciwwskazań; • Przygotowywać klienta do zabiegu; • Wykonywać masaż twarzy, szyi i dekolту; • Przeprowadzać zabieg masażu ciała; • Charakteryzować metody i środki wykorzystywane w zabiegach pielęgnacyjnych; • Dokonywać oceny nieprawidłowych reakcji skóry podczas zabiegu jako zagrożenia pełnego zdrowia i koniecznych do konsultacji medycznej.
--	---

Z4 Dobieranie środków kosmetycznych przeznaczonych do pielęgnacji domowej

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady określania sposobów pielęgnacji domowej; • Receptury środków kosmetycznych stosowanych w pielęgnacji domowej; • Procedury doboru pielęgnacji domowej; • Metody motywowania klienta do współdziałania.	• Przedstawiać metody pielęgnacji domowej; • Odczytywać receptury środków kosmetycznych stosowanych w pielęgnacji domowej; • Dobierać pielęgnację domową dla klienta; • Motywować klienta do współdziałania w zakresie pielęgnacji skóry.

Z5 Ocenianie estetyki i skuteczności wykonanych zabiegów

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Sposoby oceniania poprawności wykonanego zabiegu; • Zasady oceny estetyki wykonanego zabiegu kosmetycznego; • Procedury oceniania skuteczności zabiegu kosmetycznego.	• Oceniać poprawność wykonanego zabiegu kosmetycznego; • Określać estetykę wykonanego zabiegu; • Dokonywać oceny skuteczności wykonanego zabiegu kosmetycznego.

Z6 Prowadzenie dokumentacji związanej z funkcjonowaniem gabinetu

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Dokumentację związaną z prowadzeniem gabinetu; • Zasady prowadzenia dokumentacji zabiegowej; • Zasady prowadzenia dokumentacji związanej ze sprzętami wykorzystywanymi w gabinecie.	• Prowadzić dokumentację związaną z zamówieniem sprzętu, środków zabiegowych i kosmetyków; • Sporządzać bazę danych gabinetu kosmetycznego; • Sporządzać dokumentację wykonanych zabiegów; • Prowadzić dokumentację związaną z eksploatacją

	sprzętu wykorzystywanego w gabinecie.
--	---------------------------------------

Z7 Współpracowanie z lekarzami dermatologii i lekarzami innych specjalności oraz nawiązywanie kontaktów w ramach pracy zawodowej

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady współdziałania z lekarzami różnych specjalizacji w zakresie pielęgnacji skóry zmienionej chorobowo; • Potrzeby kontaktów z innymi kosmetologami w celu dzielenia się swoją opinią i rozszerzania doświadczenia; • Potrzeby komunikacji z pracownikiem, przełożonym lub współpracownikiem; • Zasady współpracy z innymi podmiotami (firmy kosmetyczne, serwisowe, służba zdrowia); • Potrzeby budowania relacji z klientem.	• Współpracować z lekarzami różnych specjalizacji; • Nawiązać kontakt z osobą z tej samej grupy zawodowej; • Komunikować się ze swoim pracownikiem, przełożonym lub współpracownikiem; • Kontaktować się z innymi podmiotami w zakresie pielęgnacji skóry klienta; • Komunikować się z klientem w celu omówienia zagadnień związanych z pielęgnacją skóry.

3.4. Kompetencje społeczne

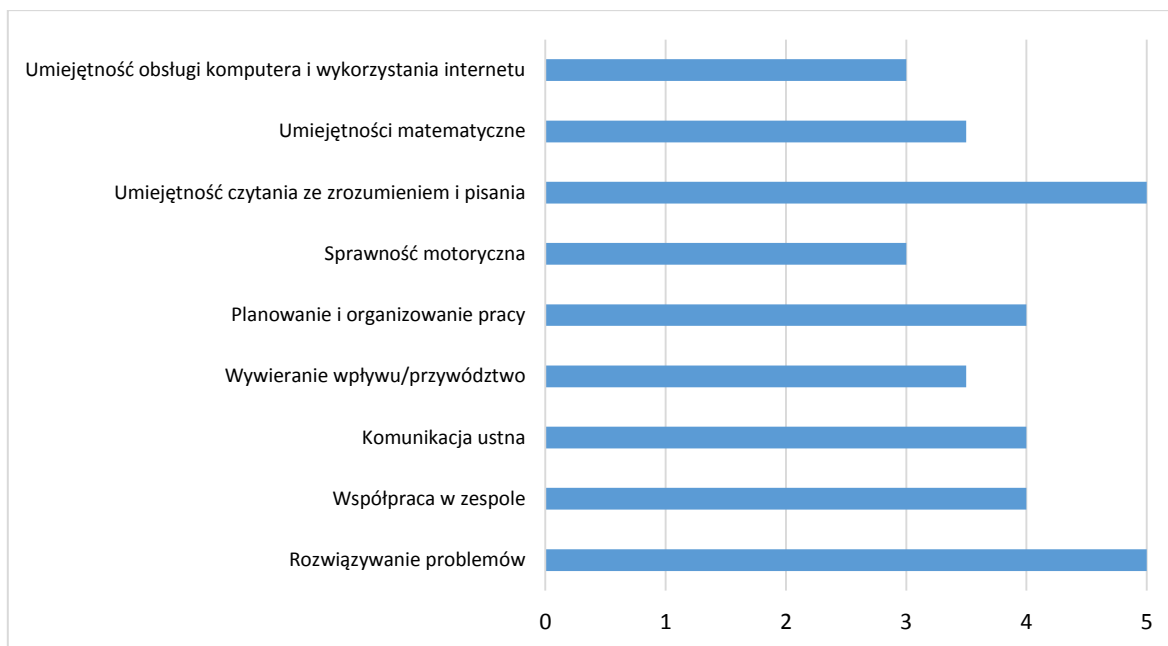
Pracownik w zawodzie **kosmetolog** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za przeprowadzone zabiegi kosmetyczne.
- Zachowywania dyskrecji odnośnie informacji dotyczących klienta.
- Podejmowania współpracy z innymi ośrodkami świadczącymi usługi zgodne z zakresem obowiązków kosmetologa.
- Dopasowywania się do zmian wprowadzanych do gabinetu kosmetycznego.
- Weryfikowania swojego postępowania w ramach współpracy w gabinecie kosmetycznym oraz działań własnych.
- Doskonalenia i podnoszenia swoich kompetencji.
- Obserwowania postępów w dziedzinie kosmetyki i pokrewnych dziedzin.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien posiadać zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **kosmetolog**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **kosmetolog****Uwaga:**

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **kosmetolog** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Kosmetyka to dynamicznie rozwijający się sektor w branży usług. **Kosmetolog** może założyć własną firmę i prowadzić działalność gospodarczą lub podjąć pracę na stanowisku zgodnym ze specjalizacją m.in. w:

- gabinetach kosmetycznych,
- gabinetach odnowy biologicznej,
- klinikach SPA & Wellness,
- gabinetach trychologicznych,
- firmach kosmetycznych w dziale szkoleń, dystrybucji czy sprzedaży kosmetyków lub kontroli jakości,
- laboratoriach zajmujących się badaniem skuteczności działania produktów kosmetycznych,
- ośrodkach badań aplikacyjnych produktów kosmetycznych,

- wyższych uczelniach i szkołach kosmetycznych (pod warunkiem posiadania uprawnień pedagogicznych w rozumieniu przepisów oświatowych) na stanowisku wykładowcy i nauczyciela praktycznej nauki zawodu,
- redakcjach pism branżowych.
- ośrodki kształcenia (uczelnie, szkoły).

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bазie Ofert Pracy**:
<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) do zawodu **kosmetolog** przygotowują w Polsce liczne szkoły wyższe na studiach I i II stopnia. Kierunek ten posiadają w swojej ofercie uniwersytety, w tym medyczne.

Podejmując dalsze kształcenie na studiach podyplomowych, można pogłębić swoją wiedzę i uzyskać kwalifikacje rozszerzone w zakresie przykładowych specjalizacji, takich jak:

- kosmetologia w medycynie estetycznej,
- kosmetologia bioestetyczna,
- podologia,
- zarządzanie gabinetem kosmetycznym i SPA,
- kosmetologia onkologiczna,
- żywienie kliniczne,

- trychologia kosmetyczna,
- dietetyka,
- technologia produkcji kosmetyków.

Szkolenie

Szkolenie dla zawodu **kosmetolog** może być organizowane przez:

- pracodawców na własne potrzeby (dla kandydatów do pracy i pracowników),
- producentów i dystrybutorów sprzętu oraz technologii związanej z aparaturą i środkami kosmetycznymi, wykorzystywanymi w kosmetologii.

Szkolenia są również oferowane na wolnym rynku usług edukacyjnych. Przykładowa tematyka:

- makijaż permanentny,
- zagęszczanie rzęs,
- mezoterapia,
- techniki złuszczenia,
- trychologia kosmetyczna,
- pedicure leczniczy,
- podstawy zarządzania,
- postępowanie z odpadami kosmetycznymi,
- obsługa internetu i mediów społecznościowych.

Organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

Kursy i szkolenia pozaformalne podnoszące kwalifikacje zawodowe mogą być finansowane lub dofinansowane przez pracodawcę, firmy współpracujące z gabinetem kosmetycznym, przez Urzędy Pracy oraz z własnych zasobów finansowych osoby zainteresowanej.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wybieram-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2018 r.) osób pracujących w zawodzie **kosmetolog** wynosi przeciętnie 2750 zł brutto miesięcznie w przeliczeniu na jeden etat. Co drugi kosmetolog otrzymuje wynagrodzenie od 2220 zł do 3500 zł brutto miesięcznie.

Poziom wynagrodzeń kosmetologa zależy m.in. od:

- wielkości firmy, w której jest zatrudniony,
- kwalifikacji i rodzaju świadczonych usług,
- stażu pracy,
- sytuacji na lokalnym rynku pracy.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegolach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **kosmetolog** możliwe jest zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

Warunkiem niezbędnym do zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w zawodzie jest identyfikacja indywidualnych barier, dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O) w przypadku możliwości skorygowania ich szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L) – pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą aparatów słuchowych,
- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych (05-R); wymagane jest wówczas wyposażenie stanowiska w uchwyty, poręcze, regulowaną wysokość krzesła, podnóżka i inne udogodnienia.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 211, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2211, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 30 marca 2001 r. o kosmetykach (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 475, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. poz. 739).

Literatura branżowa:

- Banaś S.: Aspekty prawne zabiegów kosmetycznych wykonywanych przez kosmetologa. „Kwartalnik prawa publicznego”, nr 2, 2015.
- Draelos Z.D., Puglieses P.T.: Fizjologia skóry. MedPharm, Wrocław 2014.
- Draelos Z.D.: Kosmeceutyki. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2011.
- Glinka R., Glinka M.: Receptura kosmetyczna. Oficyna Wydawnicza MA, Łódź 2008.
- Hebda P., Madejski J.: Kosmetolog. [W:] Zawód z pasją. Nauka – praca – kariera. Wydawnictwo Park, Bielsko-Biała 2004.
- Jaroszevska B.: Kosmetologia. Wydawnictwo ATENA, Warszawa 2008.
- Kasprzak W., Mańkowska A.: Fizykoterapia, medycyna uzdrowiskowa i SPA. PZWL, Warszawa 2008.
- Martini M.C.: Kosmetologia i farmakologia skóry. PZWL, Warszawa 2007.
- Noszczyk M.: Kosmetologia pielęgnacyjna i lekarska. PZWL, Warszawa 2010.
- Nowicka D.: Dermatologia. Ilustrowany podręcznik dla kosmetologów. KosMeD, Wrocław 2017.
- Petsitis X., Kipper K.: Kosmetyka ozdobna i pielęgnacja twarzy. MedPharm Polska, Wrocław 2011.
- Rhein L.D., Fluhr J., W.: Starzenie skóry. MedPharm, Wrocław 2013.
- Rubin M.G.: Pilingi chemiczne. Urban & Partner, Wrocław 2006.
- Sarbak Z., Jachymska-Sarbak B., Sarbak A.: Chemia w kosmetyce i kosmetologii. MedPharm Polska, Wrocław 2013.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Biotechnologia Kosmetologia: <https://biotechnologia.pl/kosmetologia>
- Estetologia Medyczna i Kosmetologia: <http://www.estetologia.pl/art/emk2012-001pl>
- Gabinet od zaplecza: <https://gabinetodzaplecza.pl/tematy/organizacja-w-gabinecie>
- Kosmetolog obowiązki i zarobki: <https://zarobki.pracuj.pl/raporty-i-trendy-placowe/kosmetolog-obowiazki-i-zarobki>
- Kosmetolog to nie lekarz: <https://gazetalekarska.pl>
- Kosmetologia estetyczna: <http://kosmetologiaestetyczna.com>
- Kosmetologia – sporna kwestia dotycząca uregulowań prawnych: <https://biotechnologia.pl>
- Krajowa Izba Kosmetologii: <http://krajowaizbakosmetologii.pl>
- Polish Journal of Cosmetology: <http://www.kosmet.pl/pjc.php>
- Polska Kosmetologia i kosmetyka: <http://www.pkik24.pl/artykuly-w-blogu-biznesowym/biznesowy-blog-kosmetyczny>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Portal biznesowy: <http://www.pepperworks.pl/jak-rozpozacz-biznes-w-branzy-kosmetycznej>
- Regulacje prawne zawodu kosmetologa: <http://www.estetologia.pl>
- Rynek estetyczny: <http://www.rynekestetyczny.pl/jakie-miejsce-dla-kosmetologa>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wiadomości kosmetyczne: <https://www.wiadomoscikosmetyczne.pl>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Wywiad z przedstawicielami Naczelnej Izby Kosmetologów: <https://gabinetodzaplecza.pl>

7. SŁOWNIK POJĘĆ**7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)**

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).

Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.

Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Elektroterapia	Zabieg polegający na leczeniu ciała człowieka przez przepływ prądu. Dzięki temu można poprawić ukrwienie, złagodzić napięcie mięśniowe i bóle oraz przyspieszyć proces wchłaniania się obrzęków.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Kasprzak W., Mańkowska A.: Fizykoterapia, medycyna uzdrowiskowa i SPA. PZWL, Warszawa 2008

2	Hydroterapia	Wodolecznictwo to najstarszy dział fizykoterapii posiadający wiele zabiegów wykorzystywanych zarówno w celach profilaktycznych, jak i w terapii różnych schorzeń. Polega na terapeutycznym zastosowaniu wody w postaci kąpeli, natrysków, polewań, zmywań, płukań i innych zabiegów.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://rehabilitacja.mp.pl/fizykoterapia/leczenie-woda/129609,hydroterapia ; www.fizjoterapeutom.pl/files/27/Wodolecznictwo_w_profiliaktyce_i_terapii [dostęp: 31.10.2018]
3	Karboksyterapia	Zabieg polegający na śródskórnym lub podskórnym precyzyjnym wstrzykiwaniu kontrolowanych dawek oczyszczonego dwutlenku węgla w różnych częściach ludzkiego ciała w celu poprawy krążenia w tkankach, poprawy elastyczności skóry, redukcji miejscowych nadmiarów tkanki tłuszczowej.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Kasprzak W., Mańkowska A.: Fizykoterapia, medycyna uzdrowiskowa i SPA. PZWL, Warszawa 2008
4	Kriolipoliza	Nieinwazyjna metoda usuwania tłuszczu z różnych miejsc ludzkiego ciała za pomocą kontrolowanego chłodzenia tkanki.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Noszczyk M.: Kosmetologia pielęgnacyjna i lekarska. PZWL, Warszawa 2010
5	Mezoterapia	Zabieg medyczny, niechirurgiczny, działający miejscowo polegający na dostarczeniu bezpośrednio do skóry właściwej substancji leczniczych, regenerujących lub odżywczych. Najczęściej stosowany w dermatologii i medycynie estetycznej do leczenia i profilaktyki.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Noszczyk M.: Kosmetologia pielęgnacyjna i lekarska. PZWL, Warszawa 2010
6	Mikrodermabrazja	Zabieg kosmetyczny, pielęgnacyjny, polegający na ścieraniu mechanicznym kolejnych warstw naskórka przez precyzyjnie kontrolowany strumień mikrokryształków, z zastosowaniem głowic diamentowych lub tleniu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Noszczyk M.: Kosmetologia pielęgnacyjna i lekarska. PZWL, Warszawa 2010
7	Oxybrazja	Zabieg wodno-tlenowy, który działa na zasadzie peelingu mechanicznego złuszczonego naskórka pod wpływem strumienia kropelek soli fizjologicznej rozpraszanych pod ciśnieniem sprężonego powietrza.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Noszczyk M.: Kosmetologia pielęgnacyjna i lekarska. PZWL, Warszawa 2010
8	Podologia	Dziedzina medycyny zajmująca się diagnozowaniem i leczeniem (także chirurgicznym w wypadku lekarza) chorób stopy i stawu skokowo-goleniowego. Zabiegi podologiczne wymagają wiedzy z zakresu nauk medycznych, tj.: diabetologii, dermatologii, chirurgii, ortopedii, opatrywania ran, technik zaopatrzenia ortopedycznego (ortezy, wkładki ortopedyczne).	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Noszczyk M.: Kosmetologia pielęgnacyjna i lekarska. PZWL, Warszawa 2010
9	Środki kosmetyczne	Grupa produktów kosmetycznych, która służy do pielęgnacji, oczyszczania, ochrony i upiększania skóry. Zgodnie z ustawą o kosmetykach, kosmetykiem jest każda substancja przeznaczona do zewnętrznego kontaktu z ciałem człowieka: skórą, włosami, wargami, paznokciami, zewnętrznymi narządami płciowymi, zębami i błonami śluzowymi jamy ustnej, którego wyłącznym lub głównym celem jest utrzymywanie ich w czystości, pielęgnowanie, ochrona, perfumowanie lub upiększanie.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 30 marca 2001 r. o kosmetykach (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 475, z późn. zm.).

10	Trychologia	Dziedzina nauki zajmująca się diagnozowaniem i badaniem włosów oraz skóry głowy.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.poradnikzdrowie.pl/uroda/wlosy/kim-jest-trycholog-kiedy-udac-sie-do-trychologa_41068.htm [dostęp: 31.10.2018]
----	--------------------	--	--

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.